

Klasa: UP/I 034-03/2014-01/030
Urbroj: 580-10/65-2015-007
Zagreb, 11. lipnja 2015.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 31., članka 38. stavka 5. i članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13), po inicijativi poduzetnika Delmat Galiot d.o.o., sa sjedištem u Splitu, Put Supavla 1, zastupanog po Slavku Galiotu, direktoru, za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja u smislu članka 13. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, protiv Instituta za arheologiju, sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Gaja 32, zastupanog po Marku Dizdaru, ravnatelju i Hrvatskog restauratorskog zavoda, sa sjedištem u Zagrebu, Nike Grškovića 23, zastupanog po Mariju Braunu, ravnatelju, po službenoj dužnosti, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Tatjana Peroković, članovi Vijeća, sa sjednice 23/2015., održane 11. lipnja 2015., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa i dopuna inicijative za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 17. prosinca 2014., u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika Delmat Galiot d.o.o., sa sjedištem u Splitu, Put Supavla 1, zastupanog po Slavku Galiotu, direktoru (dalje: Delmat Galiot), te 31. prosinca 2014. dopunu inicijative za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv Instituta za arheologiju, sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Gaja 32, zastupanog po Marku Dizdaru, ravnatelju (dalje: Institut za arheologiju) i Hrvatskog restauratorskog zavoda, sa sjedištem u Zagrebu, Nike Grškovića 23, zastupanog po Mariju Braunu, ravnatelju (dalje: Hrvatski restauratorski zavod).

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi da se bavi arheološkim istraživanjem te je član Udruženja arheologa pri Hrvatskoj gospodarskoj komori. Osim članova Udruženja arheologa pri Hrvatskoj gospodarskoj komori još je nekoliko poduzetnika registrirano za obavljanje arheoloških istražnih radova.

Podnositelj inicijative smatra da kad se u tržišno natjecanje na navedenom tržištu uključe javne ustanove, u konkretnom slučaju Institut za arheologiju i Hrvatski restauratorski zavod, koji se financiraju iz državnog proračuna, te kada sudjeluju u postupcima javne nabave kao

konkurenti privatnim poduzetnicima narušavaju tržišno natjecanje na tom tržištu. Naime, smatra da rečeni poduzetnici nemaju troškove stručne radne snage, pomoćne radne snage, alata, strojeva i opreme jer su podmirenje navedenih troškova osigurali putem proračunskih sredstava.

Navedeni troškovi koji se podmiruju iz državnog proračuna predstavljaju više od 50% cijene ponude, a odabrana ponuda javne ustanove (koja nastupa samostalno ili u zajednici ponuditelja) cijenom je niža za 1-5% od druge zajednice ponuditelja pa smatra da odabrana zajednica ponuditelja ostvaruje ekstra profit u iznosu od minimalno 45%. Stoga smatra kako se privatni poduzetnici nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na javne ustanove budući da navedene troškove moraju obuhvatiti jediničnim cijenama dok javnim ustanovama konkretno Institutu za arheologiju i Hrvatskom restauratorskom zavodu navedeno podmiruje država.

Zaključuje da rečeni ponuditelji svojim javljanjem na javna nadmetanja za arheološke istražne radove narušavaju tržišno natjecanje jer ponude koje dostavljaju u postupcima javne nabave nisu posljedica tržišnih uvjeta te predstavljaju ekstra profit za pojedine radnike u Institutu i njihove kooperante koje slobodno biraju bez tržišne utakmice. Navedeni profit zasnovan je na povlaštenom položaju. Zaključuje kako Hrvatski restauratorski zavod i Institut za arheologiju zloupotrebljavajući svoj vladajući položaj nastoje ukloniti s tržišta svoje konkurente privatne poduzetnike.

Navodi i kako su njihove ponude u suprotnosti s očitovanjem Agencije od 23. prosinca 2013. jer iz ponuda nije razvidno da vode dvostruko knjigovodstvo za tržišne i netržišne djelatnosti javnih ustanova.

U svojoj inicijativi i dopuni inicijative priložio je, između ostalog, očitovanje Agencije klase: 034-08/2013-01/213, urbroja: 580-07/23-2013-002, od 23. prosinca 2013., dopis Hrvatske udruge poslodavaca Ministarstvu financija, Ministarstvu gospodarstva i Ministarstvu poduzetništva i obrta od 8. travnja 2014. te Zapisnik o javnom otvaranju ponuda za Zaštitna arheološka istraživanja na trasi cjevovoda za transport rashladne vode za KKE Osijek 500, naručitelja Hrvatske elektroprivrede d.d.

2. Prethodno ispitivanje stanja na tržištu

Na temelju predmetne inicijative, kako bi utvrdila je li u predmetnoj upravnoj stvari riječ o povredi odredbi ZZTN-a, Agencija je u okviru svoje nadležnosti iz članka 32. točki 1. a) i b) ZZTN-a provela prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu kako bi utvrdila sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sukladno odredbi članka 38. ZZTN-a. Stoga je dopisima od 21. siječnja 2015. od Hrvatskog restauratorskog zavoda i Instituta za arheologiju zatražena dostava očitovanja i dokumentacije.

2.1. Očitovanje Hrvatskog restauratorskog zavoda

Hrvatski restauratorski zavod očitovao se podneskom od 12. veljače 2015. u čijem je prilogu dostavio relevantnu dokumentaciju.

Vezano uz navode podnositelja inicijative o tome da su vezano uz arheološka istraživanja favorizirani ponuditelji Institut za arheologiju i Hrvatski restauratorski zavod, očitovao se kako taj navod pobija analiza provedenih postupaka javne nabave tijekom 2013. i 2014. godine koju je izradio na temelju javno dostupnih podataka objava u Narodnim novinama.

Riječ je o analizi provedenoj za dva predmeta nabave i to radove iskopa na arheološkim nalazištima (CPV 45112450-4) i arheološke usluge (CPV 71351914-3). Navodi kako na temelju analize proizlazi da je od ukupno 24 obuhvaćena predmeta nabave koliko ih je za 2013. i 2014. objavljeno, Hrvatski restauratorski zavod odabran kao izvođač u svega 3 slučaja, a ukupna vrijednost dobivenih poslova iznosi 1.097.344,23 kune ili 2,4% od 45.772,313,37 kn. Stoga smatra da ne može biti riječi niti o favoriziranju niti ekstra profitu koji poduzetnik Delmat Galiot spominje u podnesenoj inicijativi. Smatra da iz analize proizlazi sasvim suprotan zaključak.

Ističe da poslove koje je sukladno registriranoj djelatnosti ovlašten obavljati obavlja na tržištu, neovisno o tome radi li se o izvođenju zaštitnih radova na pokretnim ili nepokretnim kulturnim dobrima (koji uključuju i arheološku baštinu). Odluka o pojavljivanju na tržištu u konkretnom slučaju ovisi o internoj poslovnoj procjeni i odluci, pri čemu se uzima u obzir karakter kulturnog dobra i postojanje potrebe za primjenom najviših stručnih standarda u njegovoj zaštiti koju smatra da posjeduje (postojanje najveće koncentracije stručnog kadra, dokumentacijskog odjela, prirodoslovnog laboratorija i dr.).

Hrvatski restauratorski zavod ističe da je u potpunosti netočan navod podnositelja inicijative da proračunski korisnik nema troškova stručne radne snage, alata, strojeva i opreme jer je iste osigurao na drugi način, putem sredstava Državnog proračuna, pa je ukupan iznos ponude ekstra profit koji će ostvariti. Naime, Hrvatski restauratorski zavod ističe da su u ponudbenoj cijeni za radove uključeni svi troškovi do tzv. pune cijene koštanja. Jedina razlika između neprofitne ustanove i trgovačkog društva, u pogledu sadržaja ponudbene cijene, jest u tome što će trgovačko društvo ostvariti profit i koristiti ga po svojoj odluci, dok ustanova, sukladno članku 38. stavku 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu („Narodne novine“, broj 148/14) mora, ako se vlastiti prihodi ostvare u iznosu većem od potrebnog za podmirenje rashoda za izvršenje ugovorenih aktivnosti, iste koristiti za podmirenje rashoda redovite djelatnosti. Drugim riječima za pokriće materijalnih rashoda ustanove, što Hrvatski restauratorski zavod redovito čini i na taj način nadoknađuje nedostatan financiranje „hladnog pogona“ iz Državnog proračuna.

Nadalje je naveo primjer kako je u 2014. godini ostvario 4.930.886 kn vlastitih prihoda na temelju izvršenih konzervatorsko-restauratorskih i drugih zaštitnih radova na registriranim kulturnim dobrima koji su financirani izvan Državnog proračuna, što čini 7% ukupnog prihoda. U tom je segmentu poslovanja ostvaren višak prihoda nad rashodima u iznosu od 735.415 kn koji će biti korišten sukladno Odluci Upravnog vijeća za unapređenje djelatnosti.

U istom smislu, ograničenje raspolaganja vlastitim prihodom propisuju i odredbe Zakona o ustanovama („Narodne novine“, brojevi: 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08). Dakle, Hrvatski restauratorski zavod kao javna ustanova u kulturi ne obavlja svoju djelatnost u cilju stjecanja dobiti već u javnom, općem interesu. On ne ostvaruje dobit kao trgovačka društva, već tzv. višak prihoda kojim ne može raspolagati slobodno (primjerice isplaćivati dobit kao prihod članova), već ga mora upotrijebiti za obavljanje i razvoj djelatnosti u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Zaključno navodi da kad bi se navodi podnositelja inicijative uzeli kao osnovani niti jedan institut, ustanova ili druga pravna osoba ne bi mogla pružati usluge davanja stručnih mišljenja, ekspertiza, pravnih mišljenja i sl. na tržištu jer se dio njihove djelatnosti pa i plaće radnika financiraju iz sredstava Državnog proračuna. Osim toga, konzervatorsko-restauratorska djelatnost jest djelatnost od općeg interesa i stoga smatra kako ne bi bilo poželjno da se pojedini segmenti obavljanja te djelatnosti u potpunosti prepuste privatnoj inicijativi, o čemu svjedoče recentna iskustva tranzicijskih zemalja.

2.2. Očitovanje Instituta za arheologiju

Institut za arheologiju uvodno se u podnesku zaprimljenom 16. veljače 2015., u čijem je prilogu dostavio relevantnu dokumentaciju, očitovao kako podnositelj inicijative pred različitim državnim tijelima pokreće postupke u kojima Institutu za arheologiju, ali i drugim istraživačkim institucijama, stavlja na teret nezakonita postupanja te se suština svega toga svodi na pokušaj da se Institutu za arheologiju i drugim javnim ustanovama potpuno onemogući sudjelovanje u postupcima javne nabave.

Naveo je kako su navedeni postupci redovito okončavani odbijanjem neosnovanih optužbi podnositelja inicijative, odnosno odbijanjem tužbe u upravnom sporu. Kao primjer naveo je postupak javne nabave naručitelja Hrvatske ceste d.o.o., objavljen u elektroničkom oglasniku javne nabave 11. lipnja 2014. pod brojem objave: 2014/S 002-0029230 za Zaštitna arheološka istraživanja južne obilaznice grada Donjeg Miholjca, faza II od km 0+000,00 do 3+540,00, duljine 3,5 km, klase: 011-01/2014-3/258, urbroja: 345- 822/36-2014-7, od 8. kolovoza 2014. godine, evidencijski broj: 391/800-14.

Ističe kako Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave nije našla ništa nezakonito u provedenom postupku. Osim toga navodi kako je Upravni sud u Osijeku također odbio tužbu poduzetnika Delmat Galiot s obrazloženjem da ako su primarne aktivnosti istraživačkih organizacija koje se financiraju iz javnih izvora u načelu negospodarske, budući da uključuju edukaciju ljudskih resursa, provođenje istraživanja neovisnih o industriji ili sektorima, a s ciljem širenja znanstvenih spoznaja ili suradnje između ustanova, na njih se neće primijeniti odredba o zaštiti tržišnog natjecanja i potporama. Navedeni stav u cijelosti je u skladu sa zakonodavnim okvirom Europske unije, konkretno Okvirom Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 323 od 30. prosinca 2006.; dalje: Okvir Zajednice za državne potpore).

Nadalje pojašnjava kako Institut ostvaruje znanstvene projekte i programe od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku te zajedno s drugim znanstvenim i visokoškolskim ustanovama uspostavlja znanstvenu infrastrukturu.

Navodi da Institut za arheologiju kao primarnu djelatnost obavlja znanstveno-istraživačku djelatnost, koja je u načelu negospodarska, te se financira u načelu iz javnih izvora, što uključuje znanstvenu edukaciju (izobrazbu asistenta - znanstvenih novaka na znanstvenim projektima Instituta), ali i provođenje istraživanja neovisnih o industriji ili drugim sektorima, s ciljem širenja znanja ili suradnje među zainteresiranim korisnicima.

Očitovao se da je Institutu za arheologiju nužno omogućiti da sudjeluje u provedbi arheoloških istraživanja od njegovog interesa kako bi se mogao baviti svojom primarnom djelatnošću. S obzirom da se za navedena istraživanja provode javni natječaji u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, Institutu za arheologiju, kao i drugim ustanovama koje se bave arheološkim istraživanjima kao primarnom djelatnošću, mora biti omogućeno sudjelovanje na tim natjecajima.

Vezano uz navod podnositelja inicijative kako Institut za arheologiju nema nikakvih troškova (radne snage, alate, strojeva, opreme) Institut za arheologiju ističe da je kod provođenja arheoloških istraživanja dužan osigurati stručnog voditelja koji je redovno zaposlenik Instituta za arheologiju i za kojeg se može reći da prima plaću iz proračunskih sredstava, dok se svi ostali troškovi (dnevnice, troškovi smještaja i prijevoza) podmiruju iz sredstava istraživanja. Nadalje navodi da Institut pomoćnu radnu snagu koji je ustupljena putem Agencije o privremenom zapošljavanju plaća iz sredstava ostvarenih na natjecaju. Institut za arheologiju naveo je da zbog nedostatka dijela opreme (strojeva za kopanje i sl.) sudjeluje u zajednici ponuditelja s drugim ustanovama, trgovačkim društvima i obrtima, koji raspolažu s

potrebnom opremom. Iz tog razloga smatra da je neosnovan navod podnositelja inicijative da sudjelovanjem u predmetnim natječajima narušava tržišno natjecanje.

Ističe kako kad ne bi bilo novih istraživanja s arheološkim nalazima i ako Institut ne bi sudjelovao u navedenim natječajima i kad ne bi provodio iskapanja, ne bi imao građu na temelju koje bi vršio daljnja znanstvena istraživanja.

Institut za arheologiju u svom očitovanju navodi kako se ne javlja na sve postupke javne nabave koji se odnose na arheološka istraživanja, već samo na one koje odgovaraju strategiji znanstveno-istraživačke djelatnosti Instituta za arheologiju.

Institut za arheologiju sredstva ostvarena na pojedinom natječaju u cijelosti ulaže u provođenje istraživanja, sukladno Pravilniku o arheološkim istraživanjima, što znači da se od njih financiraju: sama iskopavanja, njihovo dokumentiranje, obrada pronađenih nalaza i uzoraka u skladu s pravilima struke (nalazi moraju biti restaurirani i konzervirani te primjereno označeni i pohranjeni, a uzorci interdisciplinarno proučeni), iz čega u konačnici proizlaze stručna izvješća te publiciranje i prezentacija znanstvenih rezultata. Sve spomenuto, osim Pravilnikom o arheološkim istraživanjima, propisano je i u natječajnoj dokumentaciji s troškovnicima koja upravo proizlazi iz spomenutog Pravilnika.

Očitovao se kako je zbog dosljedne primjene zakonskih propisa o zaštiti i očuvanju arheološke baštine Institut za arheologiju poželjan partner svim ustanovama i tvrtkama koje djeluju na području arheologije u Republici Hrvatskoj, ali i u inozemstvu. Ističe kako je Institut uvijek bio otvoren za suradnju s privatnim tvrtkama koje se bave arheološkim istraživanjima, pa je čak u pojedinim slučajevima i provodio arheološka iskopavanja u suradnji s njima. Isto tako, u časopisima Instituta za arheologiju svoje radove objavljivali su djelatnici privatnih tvrtki te su redovito sudjelovali na znanstvenim skupovima i okruglim stolovima koje je organizirao Institut kako bi predstavili rezultate vlastitih istraživanja.

Slijedom navedenog, Institut za arheologiju smatra da se na njega u konkretnom slučaju ne mogu primijeniti propisi o zaštiti tržišnog natjecanja i državnim potporama, i to upravo zbog činjenice da Institut za arheologiju kao primarnu aktivnost ima znanstveno - istraživačku djelatnost koja je u načelu negospodarska, zbog čega se i financira iz javnih izvora, kako bi s bogatom arheološkom baštinom Republike Hrvatske upoznao kako znanstvenu i stručnu javnost, tako i ostale zainteresirane korisnike.

Rezultati provedenih arheoloških iskopavanja, prije svega, namijenjeni su edukaciji studenata i asistenata, o čemu svjedoče izrađene doktorske disertacije kao i one koje su u tijeku, kao i korištenje rezultata istraživanja u dodiplomskoj i diplomskoj nastavi na studijima arheologije koju drže znanstvenici Instituta. Ističe kako sva sredstva ostvarena tijekom obavljanja spomenutih istraživanja, uključujući i sredstva ostvarena na natječajima za arheološka istraživanja, Institut za arheologiju isključivo koristiti za sve segmente istraživanja propisane u potpisanim Ugovorima, a sve sukladno zakonskim propisima.

Vežano uz navod o narušavanju tržišnog natjecanja, Institut za arheologiju dostavio je financijska izvješća za podnositelja inicijative iz kojih je razvidan rast poslovnih prihoda s 4.648.444,00 kn u 2012. godini na 4.920.711,00 kn u 2013. Smatra da navedeni podaci dokazuju kako sudjelovanje Instituta u postupcima javne nabave nije dovelo do poremećaja na tržištu kako to pokušava prikazati podnositelj inicijative, jer bi to zasigurno rezultiralo smanjenjem prihoda podnositelja inicijative.

3. Posebni propisi

Sukladno članku 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, brojevi: 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13 i 152/14 ; dalje:

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara), kulturna su dobra od interesa za Republiku Hrvatsku i uživaju njenu osobitu zaštitu. Kulturna dobra i sva preventivno zaštićena dobra sukladno rečenom Zakonu predstavljaju nacionalno blago.

Kulturna dobra u smislu rečenog Zakona jesu: pokretne i nepokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja; arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost; nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Člankom 77. Stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara određeno je da muzeji i galerije, restauratorske ustanove, arhivi i knjižnice obavljaju poslove na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u okviru svoje djelatnosti u skladu sa zakonom.

3.1. Hrvatski restauratorski zavod

Člankom 95. stavkom 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara određeno je da poslove restauriranja, konzerviranja i obnove kulturnih dobara obavlja Hrvatski restauratorski zavod kao javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

Člankom 95. stavkom 2. tog Zakona određeno je da za obavljanje poslova iz stavka 1. rečenog članka županije, Grad Zagreb, općine ili gradovi mogu osnivati javne ustanove uz dopuštenje iz članka 100. rečenog Zakona.

Člankom 95. stavkom 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara određeno je da se za obavljanje poslova iz stavka 1. tog članka mogu osnivati ustanove uz dopuštenje iz članka 100. navedenog Zakona.

Sukladno članku 100. rečenog Zakona, poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe. Ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra gospodarstva pravilnikom propisuje uvjete koje mora ispunjavati fizička ili pravna osoba za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova iz stavka 1. tog članka.

Sukladno članku 4. Uredbe o spajanju javnih ustanova restauratorske djelatnosti („Narodne novine“, brojevi: 2/97, 119/01 i 72/14), djelatnost je Zavoda: konzerviranje i restauriranje pokretnih i nepokretnih spomenika kulture te umjetnina i drugih kulturnih dobara, a poglavito: pojedinačnih građevina i građevinskih sklopova; slikarskih djela na zidu, drvu, platnu i drugim materijalima; kiparskih djela od drva, kamena i drugih materijala; predmeta od tekstila i kože; predmeta od metala; predmeta od keramike, stakla i sličnih materijala; ukrasnih elemenata građevina od drva, kamena, štuko-mase, keramike i drugih materijala; konzervatorsko i restauratorsko istraživanje nepokretnih i pokretnih spomenika kulture i to: istraživanje stilskih, kulturno-povijesnih i materijalnih svojstava spomenika te istraživanje promjena spomenutih svojstava i njihovih uzroka; arheološko istraživanje i to: arheološka iskopavanja (sustavno iskopavanje, zaštitno iskopavanje, revizijsko iskopavanje, probno iskopavanje i arheološki nadzor), arheološki pregled terena (reambulacija i rekognosciranje), nedestruktivne metode (geofizička istraživanja i aeroarheologija); izrada prijedloga konzervatorsko-restauratorskih zahvata i izvođenja zahvata; vođenje stručne dokumentacije; izrada idejnog rješenja te idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za obnovu građevine koja je nepokretno kulturno dobro; stručni nadzor nad izvođenjem radova obnove građevina koje su nepokretno kulturno dobro; stručno vještačenje o stanju spomenika kulture i konzervatorsko-restauracijskim radovima izvršenim na njima od strane drugih osoba i organizacija; davanje mišljenja o ispunjavanju stručno-tehničkih uvjeta za obavljanje restauratorske djelatnosti od strane

fizičkih ili pravnih osoba, na traženje Ministarstva kulture; obavljanje stručnog uvida u izvršenje konzervatorsko-restauratorskih radova registriranih restauratorskih radionica u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba, na traženje Ministarstva kulture; unaprjeđivanje tehničke zaštite spomenika kulture; organiziranje stručnog usavršavanja konzervatora i restauratora; razvijanje i promidžba konzervatorsko-restauratorske djelatnosti; kupnja i prodaja robe vezano uz djelatnost Zavoda; djelatnost nakladnika vezana uz djelatnost Zavoda; pružanje usluga informacijskog društva; održavanje stručne suradnje s istovrsnim i sličnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Slijedom navedenog, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Hrvatskom restauratorskom zavodu, kao javnoj ustanovi u vlasništvu Republike Hrvatske, dano je prvenstvo u obavljanju poslova restauriranja, konzerviranja i obnove kulturnih dobara. Uz to, uz dozvolu Ministarstva kulture poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati i specijalizirane pravne i fizičke osobe.

3.2. Institut za arheologiju

U članku 2. Statuta Instituta za arheologiju navedeno je da je Rješenjem Ministarstva znanosti i tehnologije od 28. srpnja 1992. Institut upisan u Registar znanstvenoistraživačkih organizacija pod nazivom Institut za arheologiju u Zagrebu.

Kao znanstvenoistraživačka organizacija, stupanjem na snagu Zakona o ustanovama („Narodne novine“, broj: 76/93) postao je javna ustanova nad kojom je Republika Hrvatska stekla osnivačka prava.

Na temelju Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti („Narodne novine“, broj: 96/93), rješenjem Ministarstva znanosti i tehnologije od 14. prosinca 1995., ustrojila ga je Vlada Republike Hrvatske kao javni institut pod imenom Institut za arheologiju čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Prava i dužnosti osnivača preuzima Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Sukladno članku 3. Statuta, temeljna je zadaća Instituta provođenje temeljnih, primijenjenih i razvojnih znanstvenih istraživanja u području humanističkih znanosti, u polju arheologije.

Institut ostvaruje znanstvene projekte i programe od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku te, zajedno s drugim znanstvenim i visokoškolskim ustanovama, uspostavlja znanstvenu infrastrukturu od interesa za cjelokupni sustav znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja.

Institut jamči: primjenu poštivanje nacionalnih i međunarodnih zakonskih odredaba i konvencija o zaštiti hrvatske arheološke baštine, stvaranje zajedničkog europskog istraživačkog prostora, sagledavanje hrvatske arheološke baštine u europskom i svjetskom kontekstu, predstavljanje hrvatskog arheološkog nasljeđa kao prvorazrednog segmenta kulturno-povijesnog turističkog resursa te poštivanje etičkih mjerila u arheološkim i komplementarnim istraživanjima.

Sukladno članku 7. Statuta, osnovna djelatnost Instituta su temeljna, primijenjena i razvojna znanstvena istraživanja u području humanističkih znanosti, u polju arheologije.

Institut kao javna znanstvena ustanova, u okviru svojih ustrojbenih jedinica, provodi znanstvena istraživanja od strateškog nacionalnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Djelatnost Instituta sastoji se od provedbe programa trajne znanstvene djelatnosti, ugovornih znanstvenih projekata i programa te programa nastavne, izdavačke i promidžbene djelatnosti vezanih uz arheologiju.

Sukladno članku 8. Statuta, djelatnost Instituta obuhvaća: sustavna znanstvena, razvojna i visokostručna istraživanja u području humanističkih znanosti, u polju arheologije i to proučavanje prapovijesnog, antičkog, srednjovjekovnog i novovjekovnog razvoja, prije svega na prostoru Republike Hrvatske, ali i šire, kao i njegovo interpretiranje unutar europskog i svjetskog konteksta; znanstvena istraživanja u srodnim poljima u području humanističkih znanosti, kao i u područjima društvenih, biomedicinskih, biotehničkih, prirodnih i tehničkih znanosti u okviru znanstvenih projekata i programa; sustavno objavljivanje rezultata znanstvenih interdisciplinarnih istraživanja; sustavno pribavljanje novih arheoloških izvora i informacija pomoću razolikih oblika arheološkog i interdisciplinarnog istraživanja na području Republike Hrvatske i u međunarodnoj suradnji; organiziranje i provedbu znanstvenih sustavnih, probnih, zaštitnih arheoloških i interdisciplinarnih istraživanja; ekspertnu elaboraciju i vrednovanje izvorne građe u koju je uključena dokumentacijska, interdisciplinarna laboratorijska i konzervatorska obrada i izrada istraživačkih elaborata; rad na arheološkoj topografiji Republike Hrvatske; razradu teorije i metodologije arheologije kao znanstvene discipline i njihovu primjenu u organizaciji i suradnji Instituta i sveučilišta kao i ostalih srodnih znanstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; koordinaciju i metodologijsko usmjeravanje programa arheoloških istraživanja u Republici Hrvatskoj u cilju poštivanja međunarodnih konvencija i dogovora o zaštiti arheološke baštine; primjenu zakonskih odredaba u svrhu zaštite i očuvanja hrvatske arheološke baštine; istraživanje hrvatske arheološke baštine u europskom kontekstu, posebno uz predstavljanje hrvatskog arheološkog nasljeđa; poštivanje primjene visokih etičkih mjerila u arheološkim i komplementarnim istraživanjima; oblikovanje, ustroj i razradu ARHINDOKS-a (Arheološkog Informatičkog Dokumentacijskog Središta) kao baze podataka o evidenciji arheoloških nalazišta u Republici Hrvatskoj; računalnu i srodnu djelatnost u svrhu razrade suvremene arheološke i dokumentacijske infrastrukture Instituta preko lokalne mreže (ETERnet) i mrežnog priključka na CARNet; uspostavljanje arheološke i interdisciplinarnе mreže znanstvenika iz Republike Hrvatske i inozemstva; vođenje nakladničke djelatnosti na polju arheologije, uz objavu temeljnih izvora i rezultata znanstvenoga rada; suradnju pri znanstvenom osposobljavanju te održavanju i razvoju znanstvene infrastrukture; pružanje savjetničkih usluga, izradu elaborata i ekspertiza za potrebe osnivača i drugih naručitelja, osobito u vezi sa statusom i položajem arheologije; popularizaciju rezultata znanstvenih i stručnih arheoloških istraživanja; knjižno-dokumentacijsku djelatnost; suradnju sa srodnim znanstvenim i visokoškolskim ustanovama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu u provedbi znanstvenih istraživanja na polju arheologije te interdisciplinarnih istraživanja na području humanističkih znanosti, odnosno na ostalim područjima znanosti; suradnju s visokim učilištima u izvođenju studijskih programa u preddiplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju u skladu sa Zakonom i potpisanim ugovorima s visokim učilištima; suradnju s ustanovama u kulturi i udrugama; organizaciju međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova i radionica na polju arheologije; organizaciju centara izvrsnosti; organizaciju podružnica Instituta te provedbu dijela postupka izbora u znanstvena i suradnička zvanja, u skladu sa Zakonom i Statutom.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 31. ZZTN-a, na sjednici 23/2015., održanoj 11. lipnja 2015., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Delmat Galiot u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv Instituta za

arheologiju i Hrvatskog restauratorskog zavoda, u smislu članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a.

Naime, u konkretnom je slučaju prvenstveno riječ o primjeni odredbi Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 47/14), čija primjena od 24. travnja 2014. više nije u nadležnosti Agencije već u nadležnosti Ministarstva financija. Zbog toga Agencija nije ovlaštena ispitivati navode iz predmetne inicijative koji se odnose na način financiranja između tržišnih i netržišnih djelatnosti, razdvajanja troškova i financiranje javnih ustanova.

Očitovanje Agencije klase: 034-08/2013-01/213, urbroja: 580-07/23-2013-002, od 23. prosinca 2013., koje u svojoj inicijativi spominje poduzetnik Delmat Galiot, odnosi se na problematiku tržišnog natjecanja u širem smislu, to jest na državne potpore uređene propisima o državnim potporama. Naime, Agencija je u to vrijeme bila nadležna i za provedbu propisa o državnim potporama na temelju Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 72/13). Međutim, od 24. travnja 2014. primjena Zakona o državnim potporama u isključivoj je nadležnosti Ministarstva financija.

Što se tiče primjene propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, da bi bila riječ o sprječavanju, ograničavanju ili narušavanju tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja moraju istodobno biti ispunjena dva uvjeta i to: da se konkretan poduzetnik nalazi u vladajućem položaju na mjerodavnom tržištu u smislu članka 12. ZZTN-a te da taj vladajući položaj zlouporabljuje u smislu članka 13. ZZTN-a.

U konkretnom slučaju utvrđeno je kako Institut za arheologiju i Hrvatski restauratorski zavod nisu poduzetnici u vladajućem položaju u smislu članka 12. ZZTN-a, već tijela koja su na temelju zakona, između ostalog, zadužena za osiguravanje zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Kulturna su dobra zakonom proglašena dobrima od interesa za Republiku Hrvatsku i uživaju njenu osobitu zaštitu. Stoga se djelatnost restauriranja, konzerviranja i obnove kulturnih dobara ne može promatrati samo iz perspektive propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, već se u vidu mora imati i javni interes njenog obavljanja.

Slijedom navedenog, Agencija je na temelju odluke Vijeća odlučila kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.